

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
 SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

מגילה כב

עניין: ביטול מלאכה בראש חודש

נועם מגדים פרשת אמור

א"י מועדי ה' דחני ים להעיר באמנם זיל המוצא נחמילת דנרינו נקידוס המודס ראס ציד אומר מקודס וכל העס כו'. דים לעיין עוצא דמה מקוס לקרוח לריח קודס אסר סנת כן יקרא ולא מלינו צ איקור מלאכי רק חוססות קרנן בעלמא. אך הכוונ' דכחצנו דנרי הטור צסס סרקי ריא דיוס טוב דלאשי חדסים כיטלו צשון העגל חאו למטה אצל למעלי בעולמות העליונים כסאר צודאי צקדוסת דמעיקרא לוס חנו אומרים מקודס על קדוסי שלמעלי כי קודס הוא לאדוכינו וחו עלמו מאמר הכ' מועדי ה' ריל מועדי ה' חנה ולו יחסו י"ע. אוחן אסר תקראו אוחס ומקראי קידס דהיינו ריח כמיס זיל אוחס אחס ומקרא כסול מועדי ה' חנה וצא ליהן עעס על הקרות' מקודס כי מועדי העס ואמר עעס סכיעלו מחתנו צלחי לה' לצדו ע"ז אמר אלה בעצור אלה דעגל הס מועדי שלי לצד וחצן היטב ומיוסב מה סהערכו דמס ענין ריח לכחוצ סדק סקידוס סלו צמועדס ולמיס כיחא צכל הספוק צריח ידצר להודיע סחינו י"ס קן לה'. ופסוק אלה מועדי יצא כפסטי' על היטו ואין כאן כסול. וגס סנת כחיב צמקומו לא צחק סמועדס וחצן סיטב כיל :

טורי אבן

והאי טעמא דמפני עגל דברי אגדה בעלמא הוא, ואפילו מדרבנן ליכא איסורא. ועוד אי האי אין בו ביטול מלאכה היינו טעמא מפני שאין הנשים עושות בו מלאכה הא מכל מקום הא איכא ביטול מלאכה לאנשים שהן מותרין בעשיית מלאכה בראש חודש, והרי נשים פטורים מקריאת התורה ואין חייבים אלא אנשים ולהם יש ביטול מלאכה.

ולי נראה דראש חודש אסור בעשיית מלאכה מדינא אפילו לזכרים בזמן שבית המקדש קיים מפני המוספין שקריבים בו שהן לכל ישראל, והיינו טעמא שהחמירו בערב פסח

טור אורח חיים סי' תיז

למיעבד עבידתא בריש ירחא מנהגא ואיתא בפרק (מ"ד) [מ"ה] מפרקי דרבי אליעזר לפי שלא רצו נשים ליתן נזמיהן לבעליהן במעשה העגל יד לכך נתן להן הקב"ה שכרן שיהו משמרות ראשי חדשים יותר מהאנשים. (א) (ב) ושמעתי מאחי הרב יהודה טעם לדבר לפי שהמועדים נתקנו כנגד האבות פסח כנגד אברהם דכתיב (בראשית יח ו') לרשי ועשי עוגות ופסח היה שבועות כנגד יצחק שתקיעת שופר של מתן תורה היה בשופר מאילו של יצחק. סוכות כנגד יעקב דכתיב (בראשית לג יז) ולמקנהו עשה סוכות יד וי"ב ראשי חדשי השנה שגם הם (ג) נקראים מועדים יח כנגד י"ב שבטים יט וכשחטאו בעגל ניטלו מהם וניתנו לנשותיהם [ב] לזכר שלא היו באותו חטא :